

Vergaderjaar 2018–2019

25 422

Opwerking van radioactief materiaal

Nr. 253

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 april 2019

Mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat informeer ik u over de stand van zaken van een openstaande toezegging en een latere motie van het lid Kröger (Kamerstuk 25 422, nr. 244), die beide samenhangen met de ontwerpbedrijfsduurverlenging van de Kerncentrale Borssele en waarover is toegezegd uw Kamer te informeren. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is betrokken vanwege haar verantwoordelijkheid voor milieueffectrapportage (mer) en het Verdrag van Espoo¹. Voor meer achtergrondinformatie en onderbouwing van de hieronder gegeven reactie inzake de toezegging en de motie verwijs ik naar de bijlage bij deze brief².

Toezegging in verband met inspraak Kerncentrale Borssele

Tijdens het Algemeen Overleg Nucleaire Veiligheid op 28 november 2018³ heb ik onder meer toegezegd om uw Kamer te informeren over de wijze waarop inspraak ten aanzien van een levensduurverlenging van de Kerncentrale Borssele (KCB) wordt geregeld. Dit naar aanleiding van de bevinding van het nalevingscomité van het Verdrag van Aarhus (verder: Aarhus nalevingscomité).

De bevinding⁴, die op 12 oktober 2018 door Nederland is ontvangen, hangt samen met een klacht van Greenpeace over de LTO-vergunning (LTO= Long Term Operation) op grond van de Kernenergiewet in 2013. Bij de LTO-vergunning werd het aan de vergunning verbonden veiligheidsrapport geactualiseerd en daarbij de ontwerpbedrijfsduur van de KCB (de duur van de bedrijfsvoering waarvoor veiligheid is aangetoond) vastgesteld op ultimo 2033.

¹ Verdrag 25 februari 1991, Trb. 1991, nr. 104.

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

³ Kamerstuk 25 422, nr. 250.

⁴ ACCC/2014/104.

Het Aarhus nalevingscomité komt in haar advies aan de bijeenkomst van Partijen (Meeting of the Parties (MoP)) tot de conclusie dat Nederland niet heeft voldaan aan de inspraakverplichting van artikel 6 van het Verdrag van Aarhus. Het comité doet de aanbeveling aan Nederland alle noodzakelijke wettelijke, regelgevende en bestuurlijke maatregelen te nemen om te verzekeren dat de toekomstige heroverwegingen of aanpassingen van de duur van iedere nucleaire activiteit voldoen aan de inspraak- en informatieverplichtingen van het Verdrag van Aarhus. Het comité acht hierbij van groot belang dat het een nucleaire activiteit betreft, te weten een kerncentrale.

Ik heb de afgelopen periode bestudeerd of er vooruitlopend op de beslissing van de MoP in 2021 aanvullende (wettelijke) maatregelen getroffen moeten en kunnen worden om voor toekomstige beslissingen over de duur van nucleaire activiteiten (exploitatie- en ontwerpbedrijfsduur) de inspraak te verbeteren.

Vooropgesteld zij dat deze aanbeveling op een specifieke casus ziet. Het betreft een in 2006 gesloten convenant over de beperking van de exploitatieduur van een kerncentrale. Daarin is de clausule opgenomen waaruit blijkt dat de overheid zich – om andere redenen dan veiligheid – van elke maatregel zal onthouden die in de weg staat aan beëindiging van de exploitatie in 2033. Ook is specifiek dat voor deze beslissing een wetswijziging heeft plaatsgevonden. Gelet hierop en na bovengenoemde studie. Ik kom tot de conclusie dat de inspraakmogelijkheden bij convenanten en wetgeving, die soms voorafgaan aan vergunningverlening voor nucleaire activiteiten, in het algemeen goed zijn geregeld en naar aanleiding van de aanbeveling van het Aarhus nalevingscomité geen wijziging behoeven.

Voor vergunningen tot heroverweging of aanpassing van de duur van nucleaire activiteiten ligt dit anders. Hoewel voor de LTO-vergunning voor de KCB de Uitgebreide Openbare Voorbereidingsprocedure (UOV) op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is gevolgd, is dat wettelijk niet verplicht. Een dergelijke vergunning zou, indien er geen milieueffecten van te verwachten zijn vanwege het ontbreken van fysieke wijzigingen, op grond van de Kernenergiewet via de reguliere vergunningprocedure verleend kunnen worden, dus zonder toepassing van de UOV en daarmee dus zonder inspraak. Om te borgen dat voor een vergunning betreffende een heroverweging of aanpassing van de *duur van nucleaire activiteiten* in de toekomst altijd de UOV wordt gevolgd, is het mijn voornemen om artikel 17 van de Kernenergiewet aan te passen. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de aanbeveling van het Aarhus nalevingscomité. De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) heeft mij laten weten vooruitlopend op de inwerkingtreding van deze wetswijziging in de vergunningpraktijk al conform het voornemen te gaan werken. In lijn met deze conclusie zal Nederland het Aarhus nalevingscomité informeren.

Motie Kröger

Op 18 december 2018 heeft uw Kamer een motie van het lid Kröger aangenomen waarin de regering wordt verzocht te onderzoeken of het verstandig zou zijn de eisen voor het uitvoeren van een milieueffectrapport (MER) rondom kerncentrales en nucleaire installaties te verscherpen en de Kamer hierover te informeren⁵. In de bijlage wordt uiteengezet hoe de mer geregeld is voor nucleaire installaties. Voor het geval het idee zou leven dat voor wijzigingen van

⁵ Kamerstuk 25 422, nr. 244.

kerncentrales en andere nucleaire installaties nooit een MER wordt gemaakt of een mer-beoordeling wordt uitgevoerd, behoeft dat beeld bijstelling. Zie hiervoor de bijgevoegde studie.

Op het terrein van de mer-regelgeving in relatie tot nucleaire installaties is momenteel sprake van een aantal (internationale) ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen houden direct of zijdelings verband met de verlenging van de exploitatie- en/of de ontwerpbedrijfsduur van kerncentrales. De uitkomsten van deze ontwikkelingen zijn voorlopig nog niet duidelijk, maar kunnen gevolgen hebben voor de Nederlandse mer-regelgeving en/of de uitleg daarvan. De ontwikkelingen zijn:

1. De lopende klachtenprocedure tegen Nederland bij het Implementatiecomité van het Verdrag van Espoo. Het Verdrag van Espoo gaat over grensoverschrijdende milieueffectrapportage. Greenpeace heeft ook bij het Implementatiecomité van Espoo in 2014 een klacht ingediend vanwege het ontbreken van een MER bij de LTO-vergunning in 2013⁶. Bevindingen van het Implementatiecomité van Espoo worden niet voor eind 2020 verwacht.
2. De verwachte uitspraak van het Europese Hof van Justitie over de prejudiciële vragen van het Grondwettelijk Hof van Justitie te België. De prejudiciële vragen hangen samen met de verlenging bij wet in 2015 van de exploitatieduur van de Kerncentrales Doel 1 en 2 in relatie tot de EU mer-richtlijn en de Verdragen van Espoo en Aarhus. Eind november 2018 heeft AG Kokott over de beantwoording van deze vragen advies uitgebracht aan het Europese Hof van Justitie. Een uitspraak van het Hof wordt in de loop van dit (voor)jaar verwacht.
3. De lopende procedure bij de Raad van State over de beroepen van de Stichting Greenpeace en Wise tegen de ambtshalve verleende vergunning van 4 december 2018. Bij deze vergunning heeft de ANVS de voorschriften van de KCB-vergunning geactualiseerd met de WENRA Reference levels, veiligheidsnormen van de Western European Regulators Association ter verbetering van de bedrijfsvoering van kerncentrales. In de beroepen wordt onder meer gesteld dat bij deze vergunningwijziging ten onrechte niet alsnog een MER is gemaakt voor de LTO-vergunning uit 2013. Een uitspraak van de Raad van State wordt niet voor 2020 verwacht.

De bovengenoemde ontwikkelingen hebben veel raakvlakken met de inhoud van de motie en de uitkomsten daarvan wil ik afwachten alvorens tot eventuele aanpassingen van de mer-regelgeving over te gaan. Zodra de uitspraak bij het Europese Hof bekend is en daartoe aanleiding geeft, zal uw Kamer met een vervolgbrief geïnformeerd worden over de gevolgen hiervan voor de mer-regelgeving.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer

⁶ EIA/IC/INFO/15 Borssele Nuclear Powerplant.